T088 TKL 6 (02) Luận Di Lặc Bồ Tát Sở Vấn Kinh Q2

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 2

LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH
QUYEÅN 2
Hoûi: Khoâng thoái chuyeån laø sao? Ñaùp: Vì caùc Boà-taùt chöùng ñöôïc ñòa baäc nhaát, ñoù laø nhaân chaéc chaén, vaø maõi veà sau cho ñeán khi chöa ñöôïc thaønh Phaät, thöôøng duøng taâm saâu xa maø tu haønh nhö thaät, theo thöù töï taêng tröôûng taâm Boà-ñeà, vì phaùp ñaõ ñöôïc ñoái trò khoâng coù theå gaây chöôùng ngaïi, cho neân goïi laø khoâng thoái chuyeån. Hoûi: Coøn coù nghóa naøo khaùc maø goïi laø khoâng thoái chuyeån Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc khoâng? Ñaùp: Vì ñöôïc thaønh töïu nhaân khoâng thoái chuyeån, nghóa laø coù taùm loaïi phaùp nhö taâm saâu xa... vaû laïi, moïi phaùp traùi ngöôïc vôùi taâm khoâng thoái chuyeån, laø taát caû phieàn naõo nhö thaân kieán-tham... ñeàu bò töø boû xa lìa do söùc maïnh cuûa Kieán ñaïo. Phaùp chöa xa lìa ñöôïc laø taát caû phieàn naõo nhö thaân kieán..., töø voâ thæ ñeán nay, tuøy theo voâ trí sinh ra, khoâng coù khaû naêng xa lìa, giöõ laáy nhaân cuûa nieàm vui nhö ngaõ... maø lìa phöông tieän Baùt nhaõ, bò söï aùp böùc do phieàn naõo vaø khoå cuûa theá gian, töø boû vieäc laøm lôïi ích cho taát caû chuùng sinh maø choïn laáy caûnh giôùi Nieát-baøn. Vì vaäy, khi ñaõ coù ñöôïc taâm Töø Bi saâu xa thì Boà-taùt lìa boû nhaân toá chaáp tröôùc vaøo nhöõng nieàm vui nhö ngaõ... Coù Baùt nhaõ laøm phöông tieän, tuy bò vaây ngaët trong khoå naõo cuûa theá gian, Boà-taùt vaãn khoâng töø boû moïi vieäc laøm lôïi ích cho chuùng sinh. Khi ñoaïn tröø nhöõng phieàn naõo caên baûn nhö thaân kieán, luùc ñoù Boà-taùt ñaït ñöôïc khoâng thoái chuyeån ñoái vôùi Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Vì vaäy Thaùnh giaû Voâ Taän YÙ môùi noùi: “Taâm Boà-taùt xa lìa taát caû nhöõng phieàn naõo sinh ra...”. Hoûi: Neáu xa lìa caùc phieàn naõo nhö thaân kieán... goïi laø nhaân khoâng thoái chuyeån, thì Boà-taùt vaø Tu-ñaø-hoaøn ñeàu xa lìa phieàn naõo nhö thaân kieán..., sao Boà-taùt khoâng thoái chuyeån Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc maø Tu-ñaø-hoaøn... laïi thoái chuyeån? Ñaùp: Vì taâm haønh khaùc nhau. Caâu naøy noùi roõ veà nghóa gì? Boà-taùt

vaø Thanh vaên töø luùc phaùt taâm ñeán nay, caùc töôùng cuûa taâm haønh sai bieät hoaøn toaøn. Sai bieät theá naøo? Ngöôøi Thanh vaên khoâng coù khaû naêng tu hoïc nhaân toá laøm lôïi ích cho ngöôøi khaùc, vì vaäy rôøi boû vieäc laøm lôïi ích cho chuùng sinh maø töï caàu Nieát-baøn cho mình. Hoï thaáy chuùng sinh luoân bò ñoát chaùy do ngoïn löûa phieàn naõo nhö tham... trong ba coõi vaø coøn bò aùp böùc do söï voâ thöôøng, cho neân hoï chaùn ngaùn, muoán xa lìa ba coõi, nhö phaûi côûi boû caùi aùo ñang maëc bò ñoát chaùy. Quaùn saùt caùc haønh höõu vi cuûa naêm aám nhö voâ thöôøng... cho ñeán xa lìa kieát söû cuûa ba coõi. Sau ñoù moïi phieàn naõo nhö tham lam coøn laïi daàn daàn ít ñi thì môùi ra khoûi ba coõi. Trong khi ñoù Boà-taùt chöùng ngoä ñöôïc taâm saâu xa maø luoân vui veû, laøm moïi lôïi ích cho taát caû theá gian, vì caùc chuùng sinh maø laøm lôïi ích. Maëc duø bò khoå naõo theá gian vaây ngaët, nhöng do thaønh töïu ñöôïc phöông tieän vaø naêng löïc trí tueä, tuy coù theå tu haønh nhö thaät ñaïo cuûa Thanh vaên, maø khoâng mong chöùng ñaïo cuûa Thanh vaên, vì tröôùc ñoù ñaõ ñoaïn tröø moïi chöôùng ngaïi vaø moïi phaùp giöõ laáy phaàn vò Thanh vaên. Phaùp giöõ laáy phaàn vò Thanh vaên laø gì? Nghóa laø töø boû taâm Ñaïi Bi, khoâng coù khaû naêng laøm lôùn maïnh caùc haønh cuûa taâm Ñaïi Bi. Neáu caùc Boà-taùt ñaõ chöùng ngoä ñöôïc taâm saâu xa... vaø tu haønh caùc phaùp phuï thuoäc... cuûa taâm Boà-ñeà, thì coù khaû naêng laøm thaønh nhaân toá chöùng ñöôïc quaû vò Boà-ñeà. Luùc ñoù, nhôø thaáy ñöôïc taát caû caùc phaùp, giuùp cho Boà- taùt coù khaû naêng laøm lôùn maïnh theâm taâm Boà-ñeà, vaän duïng phöông tieän suy tìm vieäc laøm lôïi ích cho taát caû chuùng sinh. Chính luùc ñoù, Boà-taùt nhaän thaáy ñuùng nhö thaät veà phaùp giôùi. Thaáy ñöôïc phaùp giôùi, cho neân laäp töùc xa lìa ñöôïc moïi phieàn naõo do Kieán ñaïo söûa trò, töùc laø chöùng ngoä ñöôïc taâm ñaïi Boà-ñeà roát raùo. Nhö trong kinh Thaäp Ñòa coù noùi: “Ñaïi Boà-taùt phaùt sinh taâm nhö vaäy, taâm naøy laáy Ñaïi Bi laøm ñaàu”. Boà-taùt ñoù chöùng ñöôïc Kieán ñaïo nhö vaäy roài lieàn vaän duïng phöông tieän suy tìm caùch laøm lôïi ích cho taát caû caùc chuùng sinh, kheùo hoïc taäp phaùp Ñaïi Bi vôùi taâm saâu xa..., xa lìa chaáp ngaõ vaø söï ham thích, cho neân khoâng bò löûa phieàn naõo ñoát chaùy. Ñoù laø nhaân khoâng gioáng nhau cuûa hai beân. Ñaïi Boà-taùt tu haønh laø muoán laøm lôïi ích cho moïi ngöôøi, ngay khi Kieán ñaïo thì Boà-taùt ñaõ ñoaïn tröø taát caû phieàn naõo trong ba coõi, nhöng haøng Thanh vaên thì tröôùc khoâng tu taäp phöông tieän Töø Bi, cho neân khoâng coù vieäc laøm lôïi ích cho moïi ngöôøi. Hoï chæ ñoaïn tröø phieàn naõo daàn daàn, ñeán sau naøy chöùng ñöôïc phaàn vò A-la-haùn. Chính vì nghóa naøy, cho neân trong kinh Ñaïi Haûi Tueä Boà-Taùt, coù ñoaïn noùi: “Tröôùc heát Boà-taùt ñaõ tu taäp thieän caên töông öng vôùi phieàn naõo, ñoù laø Ñaïi Bi Ba-la-maät... Caùc phaùp thieän naøy goïi laø phieàn naõo, chöù

khoâng phaûi laø phieàn naõo naøo khaùc. Döïa vaøo phieàn naõo ñoù maø truù trong theá gian ñeå giaùo hoùa chuùng sinh, vì ñieàu mong muoán cuoái cuøng cuûa mình chöa ñöôïc thoûa maõn.” Do nghóa naøy, tuy Boà-taùt coøn phaûi xa lìa cuøng moät

luùc taát caû phieàn naõo nhö thaân kieán... nhöng Boà-taùt vaãn khoâng bao giôø lui böôùc ñoái vôùi Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Thanh vaên thì thoái chuyeån, nhö trong kinh A Naäu Ñaïi Trì Thaùnh Giaû Long Vöông coù ñoaïn noùi: “Phaät baûo Long vöông: Phaàn vò maø Ñaïi Boà-taùt ñaõ chöùng ngoä, laø phaùp xuaát theá gian nhöng khoâng xa lìa theá gian. Naøy Long vöông! Coù phöông tieän Baùt nhaõ Thaùnh trí Tam-muoäi, ñoù goïi laø phaàn vò xuaát theá gian cuûa Boà-taùt. Naøy Long vöông! Ví nhö Thanh vaên chöùng nhaäp phaàn vò Thanh vaên, thì goïi laø Tu-ñaø-hoaøn, khoâng rôi vaøo ñöôøng döõ. Naøy Long vöông! Boà-taùt cuõng vaäy, ngoä nhaäp phaàn vò Boà-taùt goïi laø khoâng thoái chuyeån, khoâng rôi vaøo ñöôøng aùc. Naøy Long vöông! Ngöôøi Thanh vaên khoâng ñoaïn tuyeät phieàn naõo, maø choïn laáy phaàn vò Thanh vaên, vaø vì hoï chöa thoaùt khoûi phieàn naõo, cho neân chæ chöùng ñöôïc phaàn vò ban ñaàu. Naøy Long vöông! Ñaïi Boà-taùt ñaõ vöôït leân treân phaàn vò Thanh vaên maø chöùng ngoä phaàn vò Boà-taùt, cho neân khoâng choïn laáy phaàn vò nhoû nhoi cuûa Thanh vaên, maø choïn laáy, phaàn vò ñaïi Boà-ñeà nôi ñaïo traøng. Vì nghóa naøy, cho neân Thanh vaên thì coù haïn löôïng, maø Boà-taùt thì khoâng haïn löôïng. Naøy Long vöông! Ví nhö coù hai ngöôøi ñeàu töø treân nuùi cao rôi xuoáng, moät ngöôøi thì khoûe maïnh ñaày söùc löïc, tröôùc ñoù ñaõ töøng taäp luyeän hoïc hoûi nhöõng kyõ naêng duøng trí phöông tieän treøo ngöôïc leân ñænh nuùi. Coøn ngöôøi kia theå löïc yeáu keùm, tröôùc ñaây khoâng heà luyeän taäp, hoïc hoûi nhöõng kyõ naêng vaø khoâng coù trí phöông tieän, khi rôi xuoáng chaân nuùi khoâng coù khaû naêng treøo leân ñöôïc. Naøy Long vöông! Nhö vaäy Ñaïi Boà-taùt quaùn saùt taát caû caùc phaùp ñeàu laø khoâng-Voâ töôùng-Voâ nguyeän-Voâ vi. Boà-taùt döïa vaøo naêng löïc Baùt nhaõ ñeå quaùn saùt chuùng sinh, vaø truù treân ñænh nuùi Nhaát thieát chuûng trí”. Laïi coù kinh noùi: “Naøy Ñaïi ñöùc Tu-boà-ñeà! Ñaïi Boà-taùt ñaõ ñoaïn tuyeät Voâ löôïng phieàn naõo nhö thaân kieán... nhöng khoâng choïn laáy phaàn vò nhoû beù cuûa Thanh vaên, maø choïn laáy phaàn vò ñaïi Boà-ñeà cuûa chö Phaät. Khi quaùn saùt taát caû phaùp Phaät, Boà-taùt duøng taâm Ñaïi Töø Bi thöông xoùt taát caû chuùng sinh, tu haønh haïnh Boà-taùt, ñoaïn tuyeät taát caû phieàn naõo nhö thaân kieán... cho neân Boà-taùt khoâng nhaän laáy phaàn vò nhoû nhoi cuûa Thanh vaên, maø choïn laáy phaàn vò ñaïi Boà-ñeà cuûa chö Phaät. Tu-boà-ñeà thöa vôùi Boà-taùt Vaên-thuø-sö-lôïi: Naøy Boà-taùt Vaên-thuø-sö- lôïi! Vieäc naøy hieám coù. Boà-taùt vôùi Ñaïi phöông tieän naøy, maëc duø ñaõ ñoaïn

tuyeät taát caû phieàn naõo nhö thaân kieán... nhöng coù theå khoâng choïn laáy quaû vò nhoû beù cuûa Thanh vaên. Boà-taùt Vaên-thuø-sö-lôïi noùi: Naøy Ñaïi ñöùc Tu-boà-ñeà! Ñaïi Boà-taùt coù ñaïi phöông tieän thaâu nhieáp moïi trí taùnh. Vì vaäy Boà-taùt tuy bieát nhö thaät veà taát caû phieàn naõo nhö thaân kieán... kia, nhöng Boà-taùt coù theå khoâng choïn laáy quaû vò nhoû beù cuûa Thanh vaên. Naøy Ñaïi ñöùc Tu-boà-ñeà! Ví nhö moät löïc só khoảng loà caàm dao beùn chaët ñöùt caây Sa-la, thaân caây Sa-la kia vaãn ñöùng yeân khoâng ñoå. Ñaïi ñöùc Tu-boà-ñeà! Ñaïi Boà-taùt cuõng laïi nhö vaäy, vì coù trí taùnh cuûa Baùt nhaõ phöông tieän vó ñaïi, cho neân

Boà-taùt ñaõ ñoaïn tuyeät ñöôïc taát caû phieàn naõo nhö thaân kieán... maø coù theå khoâng choïn laáy quaû vò nhoû beù cuûa Thanh vaên. Naøy Ñaïi ñöùc Tu-boà-ñeà! Vaøo moät luùc khaùc, thaân caây Sa-la laïi gaëp möa thaám nhuaàn, töùc thì trôû laïi sinh ra nhaùnh laù hoa quaû troïn veïn nhö cuõ ñeå cho chuùng sinh coù theå duøng. Naøy Ñaïi ñöùc Tu-boà-ñeà! Ñaïi Boà-taùt cuõng laïi nhö vaäy, ñöôïc thaám nhuaàn do nöôùc möa cuûa taâm Ñaïi Töø Bi, tuy ñaõ ñoaïn tuyeät taát caû phieàn naõo nhö thaân kieán... nhöng vaãn coøn vaøo laïi ba coõi duøng phöông tieän thò hieän sinh vaøo nhaø theá gian tuøy thuaän moïi nhu caàu caàn duøng cho chuùng sinh. Naøy Ñaïi ñöùc Tu- boà-ñeà! Vaøo moät thôøi gian sau naøy, caây Sa-la kia bò traän gioù to thoåi vaøo lay ñoäng laäp töùc ngaõ treân maët ñaát vaø khoâng coøn soáng laïi nöõa. Naøy Ñaïi ñöùc Tu-boà-ñeà! Ñaïi Boà-taùt cuõng laïi nhö vaäy, seõ coù ngoïn gioù trí tueä vó ñaïi thoåi maïnh laøm cho Boà-taùt ôû taïi ñaïo traøng vónh vieãn khoâng sinh laïi nöõa". Vì vaäy, Ñaïi Boà-taùt töø khi phaùt taâm trôû veà sau, taát caû taâm haønh ñeàu khaùc vôùi Thanh vaên vaø Bích-chi-Phaät, aáy laø do caùc phaùp haønh vaø taâm cuûa caùc Ñaïi Boà-taùt xöa nay baát ñoàng. Neáu taát caû ñeàu gioáng nhau thì Thanh vaên laøm Boà-taùt vaø Boà-taùt laøm Thanh vaên ñöôïc sao! Hoûi: Nhö ngöôøi Thanh vaên tröôùc heát laø ñoaïn tröø phieàn naõo ôû phaàn vò Kieán ñaïo, roài sau ñoù tu taäp daàn môùi ñoaïn tuyeät phieàn naõo ôû phaàn vò Tu ñaïo. Boà-taùt vì sao khoâng gioáng nhö Thanh vaên? Laïi hoûi: Nhö Boà-taùt choïn laáy ôû maõi trong voâ löôïng ñôøi kieáp ñeå tu taäp voâ löôïng thieän caên, haøng Tu-ñaø-hoaøn... vì sao khoâng choïn laáy ôû maõi trong voâ löôïng ñôøi kieáp, cuõng khoâng tu taäp voâ löôïng thieän caên? Ñaùp: Tu-ñaø-hoaøn... thöôøng coù taâm öa ñoaïn tröø phieàn naõo, duøng voâ laäu ñoái trò cho saùng roõ laàn hoài, hoï sôï haõi ñoái vôùi caùc theá gian. Sinh taâm nhö vaäy, bieát ñeán bao giôø môùi lìa khoûi taát caû khoå ñau ñeå nhaäp Nieát-baøn voâ dö? Vì vaäy phieàn naõo coøn soùt laïi trong phaàn vò Tu ñaïo seõ heát daàn theo töï nhieân. Chính vì nghóa ñoù, cho neân Thanh vaên khoâng choïn laáy ôû maõi trong voâ löôïng ñôøi, cuõng khoâng tu taäp voâ löôïng thieän caên.

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 2 26

Boà-taùt töø voâ löôïng kieáp ñeán nay, luoân laøm lôïi ích cho moïi chuùng sinh. Vì taâm laøm lôïi ích cho moïi chuùng sinh nhö vaäy, cho neân Boà-taùt chöùng ñöôïc taâm nieäm roát raùo. Hôn nöõa, nhôø thaáy ñöôïc phaùp giôùi cam loä Chaân nhö, Boà-taùt quaùn saùt thaân cuûa taát caû chuùng sinh maø thaät söï khoâng khaùc vôùi ñieàu mình ñaõ mong caàu. Vì vaäy Boà-taùt nhaän thaáy taát caû phieàn naõo trong Tu ñaïo, coù theå gaây chöôùng ngaïi vieäc laøm lôïi ích cho chuùng sinh, laäp töùc ñoaïn tuyeät taát caû phieàn naõo ñoù trong Kieán ñaïo. Laïi nöõa, khi quaùn saùt lôïi ích cuûa taát caû chuùng sinh thì nieàm vui hôn haún nieàm vui cuûa Nieát-baøn, vì vaäy Boà-taùt choïn laáy ôû maõi trong voâ löôïng ñôøi kieáp taïi theá gian maø tu taäp taát caû caùc haïnh. Nghóa laø vôùi trí Nhaát thieát trí, Boà-taùt caûm thaáy saùng suoát khi tu taäp voâ löôïng thieän caên Boà-ñeà, seõ ñaït ñöôïc lôïi ích cuûa Ñaïi Boà-ñeà, cho neân Boà-taùt tu taäp voâ löôïng thieän caên. Hoûi: Boà-taùt neáu thaáy phieàn naõo trong Tu ñaïo coù theå gaây chöôùng ngaïi ñeán vieäc laøm lôïi ích cho cuûa chuùng sinh, bôûi vì nghóa naøy maø phaûi ñoaïn tröø chuùng ngay trong

Kieán ñaïo. Nghóa naøy theá naøo? Coù phaûi laø trong Kieán ñaïo khoâng duøng trí theá gian ñieàu phuïc phieàn naõo cuûa Tu ñaïo? Ñaùp: Xa lìa moïi phieàn naõo thì goïi laø nhaân khoâng thoái chuyeån. Neáu xa lìa ñaïo voâ laäu maø nhaän thaáy caùc phaùp vaø xa lìa ñaïo voâ laäu maø ñoaïn tuyeät ñöôïc taát caû phieàn naõo, thì ñoù laø chuyeän khoù khaên. Taïi sao ñaïo lyù theá gian khoâng ñieàu phuïc ñöôïc phieàn naõo cuûa Tu ñaïo, neáu gioáng vôùi ñaïo theá gian thì khoâng coù söùc nhö vaäy. Vì vaäy khoâng coù theå noùi laø khoâng thoái chuyeån. Tuy nhieân, Boà-taùt naøy ngay luùc Kieán ñaïo ñaõ vónh vieãn ñoaïn tuyeät taát caû phaùp ñoái trò, chöùng ñöôïc taâm Ñaïi Bi bình ñaúng, phaùt sinh taâm ñaïi Boà-ñeà roát raùo, goïi laø Boà-taùt khoâng thoái chuyeån. Neân bieát vì vaäy maø Boà-taùt ñaõ thaáy ñuùng nhö thaät veà phaùp thaønh töïu moïi phöông tieän, khoâng nhaän laáy quaû vò cuûa Thanh vaên vaø Bích- chi-Phaät. Boà-taùt thaáy bieát ñuùng nhö thaät moïi loãi laàm, tai hoïa cuûa taát caû theá gian, vì muoán ñem laïi lôïi ích cho taát caû chuùng sinh maø laøm moïi vieäc cuûa theá gian, khoâng töø boû theá gian, khoâng heà bò hoen oá do loãi laàm tai hoïa cuûa theá gian, vì vaäy Thaùnh giaû Vaên-thuø-sö-lôïi baûo vôùi Thieân töû: Ñaïi Boà-taùt khoâng truù höõu vi, khoâng truù voâ vi, cho neân Boà-taùt ñöôïc goïi laø ruoäng phöôùc. Vì sao? Vì Boà-taùt xa lìa phaùp höõu vi, khoâng truù phaùp voâ vi. Vì bieát höõu vi coù loãi, voâ vi khoâng coù loãi, vì bieát taát caû loãi laàm cho neân Boà-taùt khoâng truù höõu vi, bieát phaùp voâ vi, nhöng khoâng truù voâ vi. Naøy caùc Thieân töû! Ví nhö ñaïi löïc só baén teân vaøo hö khoâng. Muõi teân khoâng dính vaøo ñaâu nhöng khoâng rôi xuoáng ñaát. Naøy caùc Thieân töû! Vieäc ñoù thaät laø khoù nhöng vaãn coøn caùi khoù hôn nöõa.

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 2 27

Thieân töû thöa vôùi Boà-taùt Vaên-thuø-sö-lôïi: Ñuùng laø vieäc nhö vaäy hieám coù vaø raát khoù, laïi khoâng coù caùi khoù hôn. Vaên-thuø-sö-lôïi baûo Thieân töû: Moïi vieäc Ñaïi Boà-taùt laøm coøn khoù hôn moïi thöù ñoù. Vì Ñaïi Boà-taùt khoâng töø boû höõu vi maø chöùng voâ vi, khoâng rôi vaøo höõu vi maø coù theå giaùo hoùa keû bò rôi vaøo höõu vi. Hoûi: Kinh Nhö Lai noùi: Neáu ngöôøi Thanh vaên thuoäc veà ñònh cuoái cuøng, xa lìa ba kieát, chöùng Tu-ñaø-hoaøn, khoâng rôi vaøo ñöôøng döõ, baûy laàn trôû laïi coõi ngöôøi-trôøi, vónh vieãn xa lìa moïi thoáng khoå, thì cuoái cuøng chöùng ñöôïc ñaïo A-la-haùn. Boà-taùt cuõng ñoaïn tröø ba kieát nhö vaäy, vì nghóa gì khoâng gioáng vôùi Thanh vaên, maø Boà-taùt truù Voâ löôïng ñôøi? Ñaùp: Nghóa ñoù khoâng ñuùng. Taïi sao? Noùi ñònh cuoái cuøng laø döïa vaøo kinh cuûa haøng Thanh vaên maø noùi. Ñaïi Boà-taùt döïa vaøo Voâ löôïng vieäc laøm, döïa vaøo mong caàu Nhaát thieát chuûng trí, thanh tònh ñaïo xuaát theá gian coù naêng löïc thanh tònh ñöôïc Nhaát thieát trí. Trong kinh Ñaïi thöøa noùi: Vì nghóa ñoù cho neân Boà-taùt nhaän ôû laïi trong Voâ löôïng ñôøi kieáp. Hoûi: Nghóa naøy khoâng ñuùng. Taïi sao? Neáu ôû ñòa baäc nhaát, Ñaïi Boà- taùt ñaõ xa lìa heát moïi phaùp ñoái trò, cuoái cuøng ñaït ñöôïc khoâng thoái chuyeån ñaïo Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Bôûi vì nghóa gì maø trong kinh Vaên Thuø Sö Lôïi Vaán Boà Ñeà noùi: Boà-taùt phaùt taâm laàn ñaàu coù theå vöôït qua phaàn vò cuûa Thanh vaên. Phaùt taâm laàn thöù hai coù naêng löïc vöôït qua phaàn vò cuûa Bích-chi-Phaät. Phaùt taâm laàn thöù

ba laø khoâng lui suït maø vöôït qua phaàn vò baát ñònh. Phaùt taâm laàn thöù tö laø Nhaát sinh boå xöù an truù trong phaàn vò cuûa ñònh. Ñaùp: Kinh aáy laø döïa vaøo söï chöùng ñöôïc ñòa Thaéng tieán, döïa trong xa lìa maø xa lìa moïi phaùp ñoái trò, döïa vaøo ñòa cuûa caùc ñòa treân maø noùi laø vöôït qua phaàn vò baát ñònh. Vì vaäy, nhöõng gì ñaõ noùi ôû kinh naøy khoâng traùi vôùi kinh kia. Nghóa naøy theá naøo? Nhö phaùp ñoái trò Sô thieàn, ñieàu naøy trình baøy veà nghóa gì? Nhö thieàn vò lai cuûa ngöôøi Tieåu thöøa laø ñoaïn tröø nhaân baát ñònh vaø phieàn naõo trong Tu ñaïo ôû coõi Duïc, cho ñeán thieàn thöù tö cuõng noùi laø ñoaïn tuyeät phieàn naõo trong Tu ñaïo. Bôûi vì phaùp ñoái trò xa lìa trong xa lìa laø hôn heát maø khoâng traùi ngöôïc vôùi nhau. Vì sao? Vì ñoái trò caùc nhaân. Ñaïi Boà-taùt cuõng laïi nhö vaäy, ñoaïn tuyeät heát thaûy nhaân lui suït traùi ngöôïc vôùi taâm Boà-ñeà trong ñòa baäc nhaát, nghóa laø ñoaïn taát caû phieàn naõo nhö thaân kieán... Vì tu haønh maø thaønh töïu ñöôïc taâm saâu xa, cuoái cuøng nhôø ñoù maø xa lìa nhaân lui suït cuûa taâm Boà-ñeà, cho ñeán ñòa thöù taùm, phaùp ñoái trò laø ñöôïc thaéng tieán ñeán xa lìa hôn heát moïi xa lìa. Ñoù goïi laø vöôït qua phaàn vò baát ñònh, an truù trong phaàn vò cuûa ñònh. Vì duøng caùc phaùp ñoái trò, duøng nhaân cuûa ñònh, cho neân noùi nghóa vöôït qua phaàn vò baát ñònh

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 2 28

thì khoâng traùi ngöôïc nhau. Laïi nöõa, noùi vöôït qua phaàn vò baát ñònh, vì taâm chöa ñoaïn tuyeät vôùi mong caàu ñaïi Nieát-baøn Boà-ñeà cuûa Phaät, maø phaùt khôûi nhöõng haønh ñoäng coù coâng duïng laøm cho moûi meät, thì goïi laø nhaân cuûa baát ñònh. Vì vaäy töø ñòa thöù taùm trôû leân môùi noùi laø vöôït qua phaàn vò baát ñònh. Nghóa naøy theá naøo? Nhö xöù sôû kia ñaõ vöôït qua moïi ñau khoå... Noùi roõ veà nghóa gì? Nhö trong Tieåu thöøa nhaøm chaùn muoán vöôït qua noãi thoáng khoå cuûa coõi Duïc. Trong chaùn ngaùn muoán vöôït qua khoå cuûa coõi Duïc nhöng phaàn vò Sô thieàn chöa vöôït qua nhaân khoå nhö thöùc..., vì chöa vöôït qua nhöõng phaùp ñoái trò, cho neân trong kinh Nhö Lai noùi: Vöôït qua noãi khoå trong thieàn thöù hai. Nhö trong kinh noùi: Coäi reã ñau buoàn dieät ôû nôi naøo? Ñöùc Phaät noùi: Dieät trong sô thieàn. Laïi hoûi: Coäi reã khoå ñau dieät ôû nôi naøo? Phaät noùi: Dieät trong thieàn thöù hai. Laïi hoûi: Coäi reã vui möøng dieät ôû nôi naøo? Phaät noùi: Dieät trong thieàn thöù ba. Laïi hoûi: Coäi reã vui möøng dieät ôû nôi naøo? Phaät noùi: Dieät trong thieàn thöù tö". Nhö vaäy vöôït qua moïi coäi reã cuûa saéc... Luùc nhaøm chaùn sô thieàn, thì vöôït qua moïi töôùng cuûa taát caû saéc, nhöng nhaøm chaùn laø nhaân vöôït qua trong thieàn thöù tö, cho neân noùi vöôït qua thieàn thöù tö. Ñaïi Boà-taùt cuõng laïi nhö vaäy, ôû trong ñòa baäc nhaát ñaõ vöôït qua phaàn vò baát ñònh. Töø ñòa thöù hai trôû leân, cho ñeán baûy ñòa veà sau, taâm mong caàu ñaïi Nieát-baøn Boà-ñeà Phaät chöa ñoaïn tuyeät, maø phaùt khôûi nhaân duïng coâng moûi meät trong vieäc laøm, goïi laø baát ñònh ñòa. Vì vaäy taâm cuûa Thanh vaên kia chöa ñaày ñuû nhaân baát ñònh. Noùi vöôït qua phaàn vò baát ñònh trong taùm ñòa thì khoâng heà traùi ngöôïc nhau. Laïi nöõa, cuoái cuøng ñöôïc taâm Boà-ñeà, laø vì nhaân duyeân ñöôïc hoøa hôïp ñaày ñuû. Noùi Boà-taùt môùi phaùt taâm laø ñaõ vöôït qua phaàn vò Thanh vaên, thì Ñöùc Nhö Lai cuõng ñaõ giaûng noùi

trong kinh Phaùp AÁn: “Naøy Di-laëc! Phaùt taâm Boà-ñeà coù baûy loaïi nhaân. Nhöõng gì laø baûy? Ñoù laø: 1. Do chö Phaät giaùo hoùa maø phaùt taâm Boà-ñeà. 2. Thaáy chaùnh phaùp saép dieät maø phaùt taâm Boà-ñeà. 3. Ñoái vôùi caùc chuùng sinh phaùt khôûi Ñaïi Töø Bi maø phaùt taâm Boà- ñeà. 4. Do Boà-taùt giaùo hoùa maø phaùt taâm Boà-ñeà. 5. Nhôø vaøo boá thí maø phaùt taâm Boà-ñeà. 6. Nhôø hoïc hoûi vôùi ngöôøi khaùc maø phaùt taâm Boà-ñeà. 7. Nghe ngöôøi ta noùi ñeán ba möôi hai töôùng toát vaø taùm möôi veû ñeïp cuûa Nhö Lai, maø phaùt taâm Boà-ñeà. Naøy Di-laëc! Do chö Phaät giaùo hoùa maø phaùt taâm Boà-ñeà, thaáy chaùnh

phaùp saép dieät maø phaùt taâm Boà-ñeà, ñoái vôùi caùc chuùng sinh phaùt khôûi Ñaïi Töø Bi maø phaùt taâm Boà-ñeà, ba caùch phaùt taâm naøy coù theå baûo veä chaùnh phaùp, nhanh choùng thaønh töïu phaàn vò Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Boán caùch phaùt taâm coøn laïi khoâng phaûi laø nhöõng caùch phaùt taâm chaân thaät cuûa Boà-taùt khoâng theå baûo veä, duy trì chaùnh phaùp cuûa chö Phaät vaø sôùm thaønh töïu phaàn vò Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Ñieàu naøy noùi roõ nghóa gì? Neáu Boà-taùt ñaõ thaønh töïu taâm saâu xa, thì cuoái cuøng khoâng lui suït, coù ñöôïc taâm Ñaïi Bi vaø naêng löïc ñaïi duõng maõnh. Vì taát caû chuùng sinh trong caùc theá gian ñeàu bò muõi teân ngu si baén truùng, maø Boà-taùt quan saùt ñöôïc roài phaùt taâm Ñaïi Töø Bi, thaâu nhieáp caùc thieän caên, tích tuï laïi vaø laøm cho thieän caên phaùt trieån lôùn maïnh, cho neân noùi Boà-taùt môùi phaùt taâm laø ñaõ vöôït qua phaàn vò Thanh vaên. Phaùt taâm laàn thöù hai laø vöôït leân treân phaàn vò Bích-chi-Phaät. Ngöôøi Bích-chi-Phaät hôn haún ngöôøi Thanh vaên, hoaøn toaøn khoâng vì ngöôøi khaùc maø hoaøn toaøn vì mình caàu mong tòch dieät Nieát-baøn. Neáu Boà-taùt môùi quaùn saùt phaùp taùnh cho ñeán khi quaùn saùt phaùp Nhaãn voâ sinh, thì chöa vöôït leân treân ñaïo baát ñònh, maø voán coù phaùt sinh taâm nieäm thaûy ñeàu coù khaû naêng vöôït qua phaàn vò cuûa Thanh vaên vaø Bích-chi-Phaät. Noùi Boà-taùt phaùt taâm laàn thöù hai thì vöôït leân treân phaàn vò Bích- chi-Phaät, vaø phaùt taâm laàn thöù ba thì vöôït leân treân phaàn vò baát ñònh. Vì ôû trong ñòa baäc nhaát xa rôøi nhaân cuûa baát ñònh vaø ñaït ñöôïc nhaân cuûa ñònh. Vì heát thaûy söï phaùt taâm ñeàu vöôït leân treân phaàn vò baát ñònh. Noùi Boà-taùt phaùt taâm laàn thöù ba thì vöôït leân treân phaàn vò baát ñònh vaø phaùt taâm laàn thöù tö thì an truù trong phaàn vò cuûa ñònh. Töø ñòa thöù hai trôû leân xa lìa heát thaûy phaùp ñoái trò, cho neân cuoái cuøng an truù trong phaàn vò cuûa ñònh. Noùi Boà-taùt phaùt taâm laàn thöù tö an truù trong phaàn vò cuûa ñònh laø vaäy. Khoâng thoái chuyeån ñoái vôùi Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, nghóa laø Boà-taùt xa lìa ñöôïc caùc phaùp traùi ngöôïc khi phaùt taâm Boà-ñeà, goïi laø Boà-taùt khoâng thoái chuyeån. Nhö trong kinh Baûo Nöõ noùi: Naøy Baûo Nöõ! Ñaïi Boà-taùt coù ba möôi hai con ñöôøng haàm hoá trôû ngaïi, laø phaùp traùi ngöôïc ñoái vôùi vieäc phaùt taâm Boà-ñeà. Ba möôi hai phaùp ñoù laø: 1. Mong caàu Thanh vaên thöøa. 2. Mong caàu Bích-chi-Phaät thöøa. 3. Mong caàu xöù sôû cuûa Ñeá thích, Phaïm thieân. 4. Döïa vaøo nhöõng nôi sinh thanh tònh môùi coù theå tu taäp phaïm haïnh. 5. Chuù troïng vaøo moät ñöùc haïnh voán coù maø noùi laø cuûa mình.

6. Neáu ñöôïc taøi saûn quyù giaù thì sinh taâm keo kieät, tham lam, luyeán

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 2 30

tieác. 7. Duøng taâm ñoái ñaõi thieân vò maø boá thí cho chuùng sinh. 8. Khinh deã lôøi raên caám. 9. Thöïc haønh tinh chuyeân maø taâm khoâng nghó ñeán ñaïo. 10. Söï vieäc noùng giaän cho laø danh tieáng 11. Taâm nieäm buoâng lung. 12. Dong ruoåi, phieâu baït. 13. Khoâng mong caàu hieåu bieát roäng. 14. Khoâng xeùt vieäc mình laøm. 15. Töï cao, töï ñaïi. 16. Haønh ñoäng cuûa thaân-mieäng-taâm khoâng coù theå laøm cho thanh tònh. 17. Khoâng baûo veä chaùnh phaùp. 18. Phaûn boäi coâng ôn cuûa thaày. 19. Khoâng rôøi boû ñieàu aùc. 20. Rôøi xa phaùp quan troïng kieân coá. 21. Hoïc theo nhöõng baïn beø xaáu aùc. 22. Thuaän theo caùc loaïi aám. 23. Khoâng chòu khoù giuùp ñaïo. 24. YÙ nieäm khoâng coù caên baûn cuûa thieän. 25. Ñaõ phaùt yù ñaïo nhöng khoâng coù phöông tieän quyeàn bieán. 26. Khoâng duøng taâm aân caàn maø hoûi han than vaõn Tam baûo. 27. Oaùn gheùt caùc Boà-taùt. 28. Ñoái vôùi phaùp chöa ñöôïc nghe maø nghe roài thì phæ baùng. 29. Khoâng hieåu roõ söï vieäc. 30. Luyeän taäp thöïc haønh theo saùch vôû theá gian. 31. Khoâng baèng loøng khuyeân baûo giaùo hoùa caùc loaøi chuùng sinh. 32. Chaùn ngaùn ñoái vôùi sinh töû.” Laïi nöõa, sôû dó khoâng thuït luøi-khoâng thay ñoåi, laø vì caùc Boà-taùt hoaøn toaøn thoï trì phaùp khoâng thoái chuyeån. Nhö trong kinh Sa Laõo La Long Vöông coù noùi: “Naøy Long vöông! Ñaïi Boà-taùt ñaõ thaønh töïu roát raùo taùm loaïi phaùp, ñöôïc goïi laø haøng Boà-taùt khoâng thuït luøi-khoâng thay ñoåi. Nhöõng gì laø taùm? Ñoù laø tu haønh ñuùng nhö phaùp: 1. Suy xeùt loãi mình, khoâng suy xeùt loãi ngöôøi. 2. Thaäm chí khoâng vì thaân maïng cuûa mình maø gaây ra ñieàu tai haïi ñoái vôùi ngöôøi khaùc. 3. Neáu coù ñöôïc lôïi döôõng thì taâm khoâng töï cao. Neáu bò maát lôïi döôõng thì taâm cuõng khoâng maëc caûm töï ti.

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 2 31

4. Ñoái vôùi moïi chuùng sinh, phaùt sinh yù töôûng mình laø ruoäng phöôùc, khoâng naûy sinh taâm nieäm xaáu aùc. 5. Taøi saûn vaät duïng voán coù ñeàu giuùp cho taát caû chuùng sinh cuøng söû duïng. 6. ÔÛ trong caùc phaùp khoâng muoán rieâng mình hieåu bieát khieán cho ngöôøi khaùc khoâng bieát. 7. Thaáy ngöôøi khaùc coù ñöôïc nieàm vui thì taâm caûm thaáy hoan hyû, chöù khoâng vì nieàm vui cuûa mình maø sinh taâm hoan hyû. 8. Taâm luoân bình ñaúng vôùi ñieàu ñaùng meán vaø khoâng ñaùng meán. Ñuû taùm phaùp naøy, thì Boà-taùt khoâng lui suït, khoâng ñoåi thay ñoái vôùi Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Hoûi: Cho neân noùi veà töôùng khoâng thay ñoåi. Theá naøo laø töôùng khoâng thay ñoåi? Ñaùp: Ñuùng laø ñieàu maø toâi ñònh noùi thì oâng laïi hoûi. Boà-taùt thaønh töïu töôùng khoâng thay ñoåi, thì Nhö lai noùi nhieàu trong taát caû caùc kinh, neân bieát! Nhö trong kinh Trí AÁn Tam Muoäi coù ñoaïn noùi: “Naøy Di-laëc! Coù naêm phaùp goïi laø töôùng cuûa Boà-taùt hoaøn toaøn khoâng thay ñoåi ñoái vôùi Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Ñoù laø: 1. Khôûi taâm bình ñaúng ñoái vôùi moïi chuùng sinh 2. Khoâng sinh taâm ganh gheùt ñoái vôùi lôïi döôõng cuûa ngöôøi khaùc. 3. Cho duø ñuïng ñeán maïng soáng cuûa mình, vaãn khoâng noùi moïi loãi laàm xaáu xa cuûa Phaùp sö

Tyø-kheo. 4. Suoát ñôøi khoâng tham ñaém moïi ñieàu nhö cuùng döôøng-cung kính-khen ngôïi ... 5. Cuoái cuøng ñaït ñöôïc phaùp saâu xa vaø trí nhaãn nhuïc. Naøy Di-laëc! Laïi coù naêm phaùp goïi laø Boà-taùt khoâng thay ñoåi. Ñoù laø: 1. Khoâng thaáy thaân maïng mình 2. Khoâng thaáy thaân maïng ngöôøi khaùc 3. Taâm khoâng phaân bieät noùi sai laïc veà phaùp giôùi. 4. Khoâng chaáp Boà-ñeà. 5. Khoâng duøng töôùng ñeå thaáy Nhö Lai. Vaû laïi, trong kinh Baùt Nhaõ Ba-la-maät noùi nhieàu veà töôùng khoâng thay ñoåi, nhö kinh aáy noùi neân bieát! Hoûi: Theá naøo laø ñöôïc phaùp khaùc vôùi taâm Boà-ñeà? Nhaân khoâng thoái chuyeån taâm Boà-ñeà khaùc vôùi Boà-ñeà Phaät, maø goïi laø taâm khoâng thoái chuyeån ñoái vôùi Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc? Ñaùp: Vì coù ñöôïc nhaân quyeát ñònh. ÔÛ ñaây noùi roõ nghóa gì? Vì Boà-taùt

ôû ñòa baäc nhaát ñaõ thaønh töïu nhaân cuoái cuøng. Vì döïa vaøo nhaân cuoái cuøng naøy maø chöùng ñaïi Boà-ñeà, cho neân goïi laø nhaát ñònh khoâng thoái chuyeån Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Noùi Voâ thöôïng laø bôûi vì hôn haún taát caû phaùp höõu vi. Noùi Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc laø vì xa lìa taát caû taäp khí phieàn naõo vaø caùc phaùp baát thieän ôû khaép moïi nôi, noù khoâng coù gì chöôùng ngaïi. Vì nhaän bieát ñuùng nhö thaät veà taát caû chuûng loaïi cuûa taát caû phaùp, cho neân noùi laø Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Hoûi: Neân noùi veà coâng ñöùc khoâng lui suït, khoâng thay ñoåi. Theá naøo laø coâng ñöùc khoâng lui suït, khoâng thay ñoåi? Ñaùp: Veà coâng ñöùc khoâng lui suït, khoâng chuyeån ñoåi, Ñöùc Nhö Lai ñaõ giaûng noùi roäng ôû moïi nôi trong kinh, cho neân bieát. Nhö trong kinh Thaäp Ñòa noùi: Naøy caùc Phaät töû! Neáu coù chuùng sinh tích taäp thieän caên saâu daøy, kheùo tích taäp nhöõng thieän haïnh kheùo tích taäp nhöõng haønh coâng ñöùc, kheùo cuùng döôøng chö Phaät, kheùo tích taäp nhöõng phaùp thieän, kheùo baûo veä haøng thieän trí thöùc, kheùo laøm cho taâm thanh tònh, tieán vaøo taâm saâu roäng, tuyeät ñoái tin töôûng vaø vui vôùi phaùp Ñaïi thöøa, hieän roõ taâm Ñaïi Töø Bi. Chuùng sinh nhö vaäy môùi coù theå phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc.” Tích taäp thieän caên saâu daøy laø töø khi môùi phaùt taâm cho ñeán sau naøy, Boà-taùt coù theå vöôït leân treân taùnh cuûa Thanh vaên vaø Bích-chi-Phaät. Vì vaäy coù theå duøng laøm chuûng töû cho phaàn vò Boà-taùt khoâng lui suït, khoâng thay ñoåi. Thieän caên nhö tham... khoâng phaûi laø chuûng töû chaân chaùnh maø laø do töø laâu ñaõ tu taäp voâ löôïng nhöõng vieäc laøm coâng ñöùc, cho neân noùi laø tích taäp thieän caên saâu daøy. Kheùo tích taäp nhöõng thieän haïnh, laø noùi Boà-taùt ñaõ tu caùc haïnh chaân chaùnh, goïi laø tu nhöõng thieän haïnh, haïnh vaø tu sinh khôûi khaùc nhau veà teân goïi nhöõng nghóa thì nhö nhau. Laïi noùi haønh, laø thanh tònh nghieäp thaân-mieäng-yù, töï sinh soáng vôùi ñôøi soáng chaân chaùnh, vì caùc Boà-taùt ñeàu xa rôøi taâm gaây toån haïi, maø thaønh töïu moïi vieäc laøm, ñem laïi lôïi ích cho taát caû chuùng sinh. Taát caû Thanh vaên vaø Bích-chi-Phaät... ñeàu khoâng theå vöôït qua ñöôïc bieån caû trí tueä, maø Boà-taùt thì coù naêng löïc vöôït qua ñöôïc, cho neân noùi Boà-taùt kheùo tích taäp nhöõng thieän haïnh. Kheùo tích taäp nhöõng haønh coâng ñöùc, laø duøng caùc

haïnh boá thí-nhaãn nhuïc-khoâng phoùng tuùng... boán nhieáp phaùp-boán Voâ löôïng laøm nhaân giaùo hoùa chuùng sinh, chuûng töû caùc phaùp ñaõ taêng tröôûng, ñaõ ñöôïc tích taäp ñuùng ñaén, cho neân noùi laø kheùo tích taäp nhöõng haønh coâng ñöùc.

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 2 33

Kheùo cuùng döôøng chö Phaät, nghóa laø Boà-taùt duøng söùc cuûa nhaân laøm taêng tröôûng lôïi ích cho ngöôøi khaùc, cuõng chính laø söï nghieäp cuûa mình, Boà-taùt caûm thaáy haân hoan Voâ löôïng moãi khi cuùng döôøng, moãi khi cung kính, hay khi nghe chaùnh phaùp... töø ñôøi naøy sang ñôøi khaùc, Boà-taùt luoân cuùng döôøng cung kính chö Phaät, cho neân noùi laø kheùo cuùng döôøng chö Phaät. Kheùo tích taäp nhöõng phaùp thieän, laø vì caùc Boà-taùt coù Voâ löôïng moân, tích taäp caùc vieäc laøm nhö boá thí... tu taäp caùc phaùp thieän, nhaän laáy Boà-ñeà vó ñaïi, thaønh töïu taâm moät vò hoài höôùng chaân chaùnh, coù theå thaønh töïu phaùp khoâng thoái chuyeån, cho neân noùi laø kheùo tích taäp nhöõng phaùp thieän. Thieän tri thöùc kheùo gia hoä, nghóa laø Phaät, Nhö Lai chính laø baäc thieän tri thöùc, luoân luoân gia hoä Boà-taùt, giuùp cho söï phaùt taâm ñöôïc taêng tröôûng, an truù khoâng lui suït, khoâng thay ñoåi trong chaùnh phaùp, cho neân noùi laø thieän tri thöùc kheùo gia hoä. Kheùo laøm cho taâm thanh tònh, laø vì Boà-taùt khoâng mong caàu nieàm vui cho mình, chæ chuyeân taâm moät vò ñem laïi lôïi ích cho ngöôøi khaùc. Maõi maõi Boà-taùt khoâng bò hoen oá do caùc thöù phieàn naõo nhö töï aùi... cho neân môùi noùi laø kheùo laøm cho taâm thanh tònh. Tieán vaøo taâm saâu roäng laø taäp trung nhôù nghó roäng raõi, toát ñeïp trong phaùp Ñaïi thöøa maø thaønh töïu nhaân cuoái cuøng, cho neân noùi laø tieán vaøo taâm saâu roäng. Tuyeät ñoái tin töôûng vaø vui vôùi phaùp Ñaïi thöøa, laø khi phaùt taâm Ñaïi thöøa maø khoâng khieáp nhöôïc, khoâng sôï haõi taát caû moïi noãi thoáng khoå cuûa theá gian. Thaáy caùc chuùng sinh mong caàu Tieåu thöøa, Boà-taùt phaùt sinh taâm Ñaïi Töø Bi, muoán ban nieàm vui cho taát caû chuùng sinh, bieát nôi choán cuûa Nhaát thieát chuûng trí, Boà-taùt duøng naêng löïc phöông tieän giuùp chuùng sinh ñaït ñöôïc, cho neân noùi laø tuyeät ñoái tin töôûng vaø vui vôùi phaùp Ñaïi thöøa. Boà-taùt hieän roõ taâm Ñaïi Töø Bi laø vì nhaän thaáy chuùng sinh bò aùp böùc do moïi ñau khoå cuûa söï soáng cheát, khoâng nhaø-khoâng beán vaø khoâng ai cöùu ñoä..., Boà-taùt phaù tan moïi khoå ñau phieàn naõo ñoù giuùp hoï, thöïc haønh boá thí, boá thí roäng lôùn vaø boá thí caû nhöõng gì khoù boá thí nhaát. Duøng söùc maïnh cuûa phöông tieän, Boà-taùt ñi vaøo nhöõng nôi khoå ñeå theå hieän loøng Töø Bi. Noùi loøng töø laø vì Boà-taùt môùi phaùt taâm, naêng löïc coøn keùm, chæ nguyeän thöông xoùt taát caû chuùng sinh cho neân goïi laø töø. Coøn loøng Bi laø Boà-taùt tu haønh vì taát caû chuùng sinh. Chæ cho chuùng sinh tu haønh nhö Boà-taùt ñeå thoaùt khoûi khoå naïn. ÔÛ trong phaùp thuø thaéng maø phaùt taâm toái thöôïng nhö vaäy, cho neân goïi laø bi, noùi laø hieän roõ taâm

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 2 34

Ñaïi Töø Bi ñoái vôùi taát caû chuùng sinh. Laïi noùi khoâng thoái chuyeån, Ñaïi Boà-taùt coù taùm phaùp, coù khaû naêng thaønh töïu phaàn vò khoâng thoái chuyeån. Ñoù laø: 1. Taâm Ñaïi Bi. 2. Taâm an truù. 3. Trí tueä 4. Phöông tieän. 5. Khoâng buoâng lung. 6. Phaùt taâm tinh tieán. 7. Kheùo truù nieäm. 8. Gaëp thieän tri thöùc. Boà-taùt môùi phaùt taâm caàn phaûi nhanh choùng tu haønh taùm phaùp naøy, nhö cöùu löûa chaùy treân ñaàu, roài sau ñoù môùi tu taäp caùc haïnh khaùc. Ngoaøi caùc phaùp khoâng thoái chuyeån, Boà-taùt cuõng döïa theo taùm phaùp naøy maø tu taäp. Ngoaøi ra, coøn coù taát caû coâng ñöùc khoâng lui suït khoâng thay ñoåi. Taát caû caùc coâng ñöùc khoâng thoái chuyeån ñoù ñaõ ñöôïc noùi roäng raõi khaép caùc kinh, cho neân bieát. Hoûi: Chæ noùi khoâng lui suït ñoái vôùi Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc laø ñuû, sao laïi coøn noùi khoâng chuyeån ñoåi? Vì ñaõ coù theå khoâng lui suït, töùc laø khoâng thay ñoåi roài? Ñaùp: Vì ñaït ñöôïc nhaân khoâng lui suït thì cuoái cuøng thaønh töïu taâm saâu xa, cho neân goïi laø khoâng lui suït. Noùi khoâng thay ñoåi laø vì döïa vaøo taâm nieäm saâu xa khoâng lui suït, phaùt sinh taâm nieäm vôùi vieäc laøm toát ñeïp hôn, tieán boä hôn, cho neân goïi laø khoâng thay ñoåi. Hoûi: Neáu vaäy thì khoâng lui suït vaø khoâng thay ñoåi laïi khoâng coù nghóa gì sai khaùc. Vì sao khoâng thay ñoåi ñoái vôùi khoâng lui suït maø laïi toát ñeïp hôn? Ñaùp: Noùi khoâng lui suït laø döïa vaøo taâm khoâng gaây toån haïi, laø caên baûn nghieäp ñaïo, khôûi söï laøm lôïi ích cho moïi ngöôøi, chöùng ñöôïc nghóa toát ñeïp hôn heát. Noùi khoâng thay ñoåi laø bôûi vì tu haønh thaønh töïu. Noùi khoâng lui suït laø noùi ñeán söï ñoaïn tuyeät vónh vieãn taát caû phieàn naõo caên baûn nhö thaân kieán..., coù theå laøm chöôùng ngaïi ñeán phaùp thuø thaéng. Noùi khoâng thay ñoåi laø vì ñoaïn dieät ñöôïc caên baûn Voâ minh trong phaàn vò Tu ñaïo. Coøn noùi khoâng lui suït laø vì kheùo tích taäp ñaày ñuû caùc coâng ñöùc. Noùi khoâng thay ñoåi laø kheùo tích taäp ñaày ñuû trí tueä. Coøn noùi khoâng lui suït laø bôûi vì thaønh töïu phöông tieän. Noùi khoâng thay ñoåi laø noùi veà thaønh töïu Baùt-nhaõ. Coøn noùi khoâng lui

suït laø vöôït leân treân nhaân cuûa phaàn vò Thanh vaên vaø Bích-chi-Phaät. Noùi khoâng thay ñoåi laø vì Boà-taùt kheùo tích taäp ñöôïc caùc thieän caên Boà-ñeà. Coøn noùi khoâng lui suït laø noùi veà thaønh töïu naêng löïc vó ñaïi. Noùi khoâng thay ñoåi laø noùi veà thaønh töïu tu haønh. Coøn noùi khoâng lui suït laø noùi veà ñaày ñuû nhaân ñeå thaønh töïu möôøi löïc. Noùi khoâng thay ñoåi laø noùi veà ñaày ñuû nhaân thaønh töïu boán phaùp voâ uùy haõi. Coøn noùi khoâng lui suït laø döïa vaøo baïch phaùp nhö Boá thí Ba-la- maät... laøm lôïi ích cho chuùng sinh. Noùi khoâng thay ñoåi laø ñem caùc thieän caên maø boá thí... laø vì chuùng sinh maø hoài höôùng ñaïi Boà-ñeà, vì laøm lôïi ích cho caùc chuùng sinh maø luoân vui thích. Coøn noùi. khoâng lui suït laø noùi veà chöùng ñöôïc ñòa baäc nhaát, khoâng laøm maát nhaân cuûa taâm Boà-ñeà, maø ñöôïc thaønh töïu taâm saâu xa ... Noùi khoâng thay ñoåi laø töø ñòa thöù hai trôû leân thuoäc veà söï khôûi taâm xaây döïng möôøi thieän nghieäp ñaïo, khaùc vôùi möôøi thieän nghieäp ñaïo cuûa Boà-taùt khi tu haønh boá thí... Cöù nhö vaäy maø luoân taêng tröôûng. Hoûi: Phaùp thaéng tieán thì, nghóa naøy theá naøo?

Ñaùp: Vì taâm Töø Bi vaø vieäc Boà-taùt laøm cöù ngaøy caøng lôùn daàn. Tröôùc heát laø ñöôïc phaùp thieän thanh tònh sau ñoù tieán trieån toát ñeïp ñeán baäc trung bình vaø baäc cao. Vì nghóa ñoù cho neân goïi laø phaùp thaéng tinh tieán. Haøng phuïc taát caû caùc ma oaùn thuø, bôûi vì ñeø beïp ma, haøng phuïc oaùn, haøng phuïc giaëc thuø, cho neân noùi laø haøng phuïc heát thaûy caùc ma oaùn thuø. Nghóa naøy theá naøo? Vì Boà-taùt ñeø beïp moïi ma phieàn naõo, Thieân ma luoân rình raäp ñeå tìm kieám moät ít loãi laàm, noùi laø haøng phuïc taát caû caùc ma. Vì ñaït ñöôïc naêng löïc cuûa Vaên-Tö-Tu tueä, laøm lôïi ích cho chuùng sinh, cho neân oaùn thuø caøng khoâng theå gaây trôû ngaïi ñöôïc, cho neân noùi laø haøng phuïc heát thaûy caùc oaùn. Heát thaûy ngoaïi ñaïo luaän sö ñeàu khoâng coù khaû naêng beû gaõy hay haøng phuïc, cho neân noùi laø haøng phuïc heát thaûy giaëc thuø. Vì vaäy cho neân môùi noùi laø haøng phuïc heát thaûy ma oaùn, giaëc thuø. Vaû laïi, nhôø coù naêng löïc Baùt nhaõ ñoaïn töø ñöôïc ma phieàn naõo, cho neân noùi laø haøng phuïc taát caû caùc ma. Nhôø söùc phöông tieän maø Boà-taùt coù theå tu taäp thieän caên Boà-ñeà, vöôït leân treân Nieát-baøn oaùn thuø maø Nhò thöøa ñaõ chöùng ñöôïc, cho neân môùi noùi laø haøng phuïc taát caû caùc keû thuø ma oaùn. Hôn nöõa, vì thaønh töïu caùc phaùp veà taâm saâu xa, laïi vöôït qua nhaân cuûa ñaïo ma, cho neân noùi laø haøng phuïc taát caû caùc ma, taâm mong caàu quaû vò Nhaát thieát trí khoâng bao giôø döùt, laø phaùp khuaát phuïc ñoái trò ñòch thuû khieán chuùng meät moûi. Taâm mong caàu quaû vò Nhaát thieát trí ñaõ ñoaïn tuyeät, laø khi phaùp khuaát phuïc ñaõ khieán ñòch thuû phaûi meät moûi, cho neân

noùi laø haøng phuïc taát caû ñòch thuû. Vaû laïi, vì ñöôïc möôøi loaïi Töï Taïi maø Boà-taùt coù khaû naêng haøng phuïc taát caû boán ma, chö aám... cho neân noùi laø haøng phuïc taát caû caùc ma. Vì an truù chaùnh ñònh tuï, vöôït leân treân phaàn vò Thanh vaên vaø Bích- chi-Phaät maø Boà-taùt khoâng mong, cho neân goïi laø haøng phuïc keû thuø oaùn. Laïi coù khaû naêng kheùo bieát söï nghieäp cuûa caùc ma, cho neân noùi laø haøng phuïc taát caû ma. Ñöôïc caùc thieän nghieäp thanh tònh cuûa caùc Boà-taùt, coù khaû naêng vöôït leân treân taát caû nhaân cuûa caùc ñaïo aùc, cho neân noùi laø haøng phuïc taát caû keû thuø oaùn. Laïi coù khaû naêng kheùo gìn giöõ caùc phaùp ñoái trò... ñoái vôùi caùc ma oaùn thuø, vì vaäy goïi laø haøng phuïc taát caû caùc ma thuø oaùn. Nhö trong kinh Phaät noùi: Naøy Long vöông! Ñaïi Boà-taùt vì thaønh töïu taùm phaùp cho neân coù theå ñeø beïp caùc ma thuø oaùn. Taùm phaùp ñoù laø: 1. Bieát phaùp naêm aám nhö huyeãn hoùa. 2. Xa rôøi taát caû phieàn naõo nhö thaân kieán... vì bieát nhö thaät veà nghóa Khoâng. 3. Bieát nhö thaät veà taát caû caùc haønh höõu vi voán khoâng sinh maø sinh ra caùc theá gian. 4. Thöôøng giaùo hoùa chuùng sinh vì thöôøng khoâng rôøi boû taâm Boà- ñeà. 5. Taâm luoân tu haønh tinh tieán vöõng chaéc, nhöng vaãn thöôøng sôï haõi ba coõi. 6. Ngoä nhaäp vôùi phaùp khoâng ñaùng ngoä nhaäp maø haèng mong caàu trí cao thöôïng bôûi vì chuùng sinh. 7. Thöôøng tu taäp coâng ñöùc maø vaãn tin töôûng vì töôùng voâ thöôøng. 8. Thöôøng tu taäp coâng ñöùc trí tueä, nhöng khoâng mong caàu trí cuûa Thanh vaên vaø Bích-chi-Phaät. Hoûi: Cho neân noùi veà vieäc laøm cuûa Boà-taùt.

Theá naøo laø vieäc laøm cuûa Boà-taùt? Ñaùp: Vieäc laøm cuûa Boà-taùt, laø Boà-taùt ñaõ nhaän thaáy saâu xa veà lôïi ích cuûa Nieát-baøn vaø nhöõng loãi laàm tai haïi cuûa theá gian, cho neân phaùt khôûi taâm Ñaïi Töø Bi, maø thaâu nhieáp vaøo trí tueä phöông tieän, thöôøng laøm lôïi ích cho chuùng sinh maø tu haønh, vì vaäy goïi laø thöïc haønh haïnh cuûa Boà-taùt. Bieát nhö thaät veà töôùng vaø töï Theå cuûa taát caû caùc phaùp, laø bieát taát caû phaùp, ñuùng nhö thaät veà töôùng cuûa noù. Töôùng cuûa töï Theå goïi laø töôùng, nhö töôùng cuûa töôùng töï Theå cuûa moïi phaùp, Boà-taùt bieát ñuùng nhö thaät. Hoûi: Caàn phaûi noùi nhö vaäy: Bieát töôùng cuûa taát caû caùc phaùp chöù

khoâng cho neân noùi laø bieát töôùng töï Theå cuûa taát caû caùc phaùp? Ñaùp: Vì chöùng minh phaùp ñöôïc thaáy vaø phaùp coù theå thaáy laø khoâng hai, cho neân noùi laø bieát nhö thaät veà töôùng töï Theå cuûa taát caû caùc phaùp. Nghóa naøy theá naøo? Vì chöùng minh töôùng töï Theå cuûa caùc phaùp laø khoâng lìa caùc phaùp maø laïi coù töôùng. Hoûi: Neáu vaäy thì cho neân noùi nhö vaäy: bieát theå cuûa caùc phaùp chöù khoâng cho neân noùi laø bieát töôùng cuûa phaùp? Ñaùp: Khoâng phaûi theá! Neáu noùi nhö vaäy thì khoâng traùnh khoûi loãi laàm vöøa noùi. Ñaây laø noùi roõ veà nghóa gì? Nhö töôùng cuûa caùc phaùp lìa caùc phaùp maø laïi coù töï Theå, thì e raèng choïn laáy nhö vaäy chæ vì che chôû cho loãi laàm kia. Noùi caùch khaùc, ñaây laø chöùng toû nghóa gì? Töùc laø töôùng cuûa töï Theå taùch rôøi töï Theå thì khoâng coù töôùng naøo nöõa, töï Theå vaø töôùng tuy teân khaùc maø nghóa chæ laø moät. Vì vaäy noùi laø bieát nhö thaät veà töôùng töï Theå cuûa taát caû caùc phaùp, khoâng gioáng nhö vaán naïn tröôùc ñaây ñaõ noùi: Hoûi: Vì sao goïi laø töôùng cuûa töï Theå? Ñaùp: Neáu bieát nhö thaät veà taát caû nhaân duyeân cuûa caùc phaùp, maø coù töôùng cuûa töï Theå khoâng thaät. Ñaây laø chöùng minh veà nghóa gì? Vì caùc Boà-taùt luoân tuøy thuaän trí tueä xuaát theá gian, coù theå bieát nhö thaät veà Theå cuûa caùc phaùp ñoù. Coù khaû naêng bieát nhö thaät veà Theå cuûa caùc phaùp, laø vì thaáy taát caû caùc haønh cuûa höõu vi ñeàu döïa vaøo nhaân duyeân maø coù chöù khoâng thöôøng coøn khoâng ñoaïn dieät. Chính vì nghóa naøy cho neân khoâng vöôùng vaøo söï chaáp tröôùc hö voïng veà ñoaïn thöôøng, coù vaø khoâng coù ñeàu nhö nhau maø thaønh töïu Trung ñaïo. Thaáy bieát ñuùng nhö thaät veà caùc haønh höõu vi ñeàu hö voïng khoâng thaät, bôûi vì ñaït ñöôïc taâm thanh tònh maø bieát caùc haønh cuûa höõu vi ñeàu do phaân bieät hö voïng, cho neân lìa xa nhaân caáu tröôïc nhö phaù giôùi..., ñaày ñuû giôùi haïnh thanh tònh, ngay caû khi chöa thaønh Phaät veà sau vaãn tu taäp thieän caên, laøm nhaân mang laïi yeân vui cho taát caû chuùng sinh, khieán cho hoï ñaït ñöôïc Nhaát thieát chuûng trí.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.